

POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania E. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Tarnowie
o podleganie ubezpieczeniom,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 14 maja 2024 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 3 lutego 2023 r., sygn. akt III AUa 1525/18,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału
w Tarnowie na rzecz E. R. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł
tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 3 lutego 2023 r., sygn. akt III AUa 1525/18, Sąd Apelacyjny w Krakowie – w sprawie z odwołania E. R. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Tarnowie – zmienił zaskarżony apelacją odwołującą się wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnowie z dnia 26 października 2018 r., sygn. akt IV U 499/18, i poprzedzającą go decyzję organu rentowego z dnia 15 maja 2018 r. w ten sposób, że ustalił, iż E. R. jako

osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i chorobowemu od dnia 1 grudnia 2017 r.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego organ rentowy zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). W ocenie skarżącego zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 8 ust. 6 pkt 1 oraz art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Działalność zgłoszona przez E. R. nie miała charakteru zarobkowego, a jej celem od samego początku było wykreowanie fikcyjnego tytułu do podlegania ubezpieczeniom społecznym i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Manipulowanie wysokością podstawy wymiaru składek oraz korzystanie ze zwolnień lekarskich tak, aby przerwa pomiędzy poszczególnymi okresami niezdolności do pracy nie była dłuższa niż 90 dni jednoznacznie wskazują, że intencją E. R. było otrzymanie wysokich świadczeń z ubezpieczeń społecznych a nie prowadzenie działalności gospodarczej.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną odwołująca się wniosła o: 1. odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o: 2. oddalenie skargi kasacyjnej, 3. zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna organu rentowego nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do

rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz

sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Skarżący oczywistą zasadność jego skargi kasacyjnej wiąże z oczywistym naruszeniem wskazanych w uzasadnieniu wniosku przepisów prawa materialnego. Poza prostą negacją stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji – przede wszystkim w zakresie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego – brakuje w uzasadnieniu wniosku odpowiedniego wyводу wykazującego sugerowaną oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd drugiej instancji ustalił, że ubezpieczona od 1 grudnia 2017 r. prowadziła rzeczywistą działalność gospodarczą polegającą na sprzedaży towarów przy wykorzystaniu platformy internetowej (a., O.). Powyższe Sąd drugiej instancji ustalił na podstawie zdjęć znajdujących się na płycie CD, które Sąd I instancji pominął w swoich ustaleniach, jak też nie dokonał ich oceny. Nie ulega wątpliwości, że informacje zawarte na w/w płycie przedstawiają zakres i formę prowadzenia działalności przez ubezpieczoną w spornym okresie. Analiza tego materiału łącznie z ustaleniami dokonanyymi przez Sąd pierwszej instancji pozwala ustalić, że ubezpieczona rzeczywiście prowadziła w spornym okresie działalność gospodarczą zgodnie z jej celami. Działalność ta miała określony profil, cechowała się stałością, ciągłością i powtarzalnością podejmowanych czynności. W związku z tą działalnością ubezpieczona ponosiła koszty, na które składały się ciężary publicznoprawne jak też koszty wynikające z faktu korzystania przy tej działalności

z usług platform internetowych, za pośrednictwem których dokonywała stosownej sprzedaży. Ubezpieczona dbając o konkurencyjność swojej działalności podejmowała czynności zmierzające do obniżenia kosztów potencjalnych nabywców umawiając się z nimi na odbiór zakupionego towaru osobiście na terenie B., w odniesieniu do nabywców z tego terenu. Według Sądu drugiej instancji zasadny jest zarzut apelacji ubezpieczonej, że Sąd I instancji ustalił, że ubezpieczona nie prowadziła rzeczywistej działalności gospodarczej przez pryzmat zadeklarowanej podstawy ubezpieczenia. W przedmiotowej sprawie zaskarżona decyzja nie odnosiła się do wysokości podstawy ubezpieczenia a do wyłączenia odwołującej się z tego ubezpieczenia wobec twierdzenia organu rentowego, iż podjęta przez ubezpieczoną działalność gospodarcza miała charakter pozorny, ukierunkowany na uzyskanie przez nią świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Zdaniem Sądu Apelacyjnego ubezpieczona rzeczywiście prowadziła w spornym okresie działalność gospodarczą ukierunkowaną na osiągnięcie zysku, cechującą się w jej ramach powtarzalnością podejmowanych czynności. Fakt prowadzenia przez ubezpieczoną działalność gospodarczej znalazł również odzwierciedlenie w dochowaniu przez ubezpieczoną formalnych aspektów związanych z tą aktywnością (rejestracji, opłacania składek, podatków). Oczywiście zadeklarowanie przez ubezpieczoną wysokiej podstawy ubezpieczenia nie było uzasadnione z punktu widzenia racjonalnego przedsiębiorcy i nie zasługuje na aprobatę. Fakt ten sam w sobie nie może jednak decydować o pozorności prowadzonej przez ubezpieczoną działalności gospodarczej.

Skarżący – w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania – nie przedstawił przekonującej, rzeczowej argumentacji, którą wykazałby oczywistą zasadność jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 98 § 1, § 1¹ i § 3 k.p.c.

[SOP]

[a!]

